

A tudomány ünnepe

A Szegedi Tudományegyetem
programjai

2020.11.27.

A részletes program megtalálható
az SZTE Kutatók Éjszakája mobil
applikációban

Minden program online
és ingyenes!

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

**A Szegedi Tudományegyetem
programjai a járványhelyzet
tükrében változhatnak.**

**Programjainkról
részletes tájékoztató az
SZTE Kutatók Éjszakája ingyenes
mobil applikációban található,
amely Android és iOS
platformon is elérhető.**

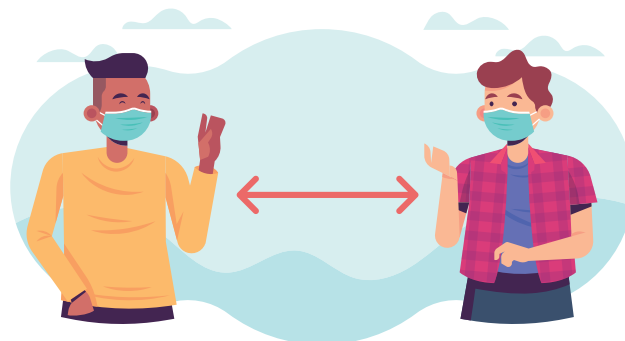
**Tervezd meg programjaidat
idén is az SZTE Kutatók Éjszakája
mobil applikáció segítségével!**

A kiadvány az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával készült.

Projektazonosító: EFOP-3.4.4-16-2017-00015

A Szegedi Tudományegyetem készségfejlesztő és kommunikációs programjainak megvalósítása a felsőoktatásba való bekerülés előmozdítására és az MTMI szakok népszerűsítésére

Készítette: az SZTE Nemzetközi és Közkapcsolati Igazgatóság
Felelős kiadó: Rovó László rektor

Állam- és Jogtudományi Kar
SZTE ÁJTJK Európai Jogtörténeti Tanszék

15:00-16:00

A világháború és a gazdasági világválság a jogtörténészek szemével

iskolásoknak felnőtteknek

„A háború kitörésével a magánjog egésze (...) a nemzet védelmi eszközévé lesz” - A világháború és a gazdasági világválság a jogtörténészek szemével. Hogyan alakította át a gazdaság működését „az első világháború”? Az interaktív, videóbejátszásokkal színesített program alkalmával a tanszék oktatói a Magyar Jogtörténeti TDK hallgatóinak segítségével rávilágítanak arra, hogy a két világháború jelentős hatást gyakorolt a harcokban közvetlenül nem résztvevő lakosság életére is. Az így bekövetkező változások a magánjogi és az eljárásjogi szabályok, valamint a magánjogi jogviszonyok átalakulását generálták, amelynek köszönhetően korábbi gazdaságpolitikai tabuk omlottak le. Az előadásorozat alapvetően a magánjog, a kartell-eljárásjog és a csődjog témakörét érinti. A programra középiskolásokat és egyetemistákat várunk

SZTE ÁJTJK MKTB Képzések Intézete

17:00-17:40

Míg a halál el nem választ... avagy mi történik az online adatokkal a halál után?

iskolásoknak felnőtteknek

Napjainkban igen fontos szerepet töltenek be a közösségi oldalak, és használatuk során rengeteg személyes adatot osztunk meg magunkról. Habár életünk során számos adatvédelmi problémával találkozhatunk szembe magunkat, az élő természetes személyeket megilleti a személyes adatok védelméhez való jog, ellentétben a holtakkal. A közösségi oldalakon jelenlévő „szellem profilok” száma folyamatosan növekszik, így választ kell találni a kérdésre: a felhasználó halála után mi fog történni a még életében a közösségi oldalakra feltöltött adataival? Mi történik a közösségi oldalakra feltöltött adatainkkal a halálunk után? Miért fontos a személyes adatok védelme? Hogyan lehet rendelkezni arról, hogy halálunk esetén mi történjen a profilunkkal? Az előadásból megtudhatod!

SZTE ÁJTJK Nemzetközi Jogi és Európa-jogi Tanszék

15:00-17:00

Jogom van-e az egészséges környezethez? – egy választottbíróági eljárás szimulációja

iskolásoknak felnőtteknek

Programunkon egy választottbíróági eljárás szimulációján kapcsolódhat be a hallgatóság aktívan a tárgyalásba. Az egészséges környezethez való jog és az élelemhez való jog az úgynevezett harmadik generációs emberi jogok közé tartoznak. Azonban ezek kikényszeríthetősége gyakran megkérdőjeleződik a gyakorlatban. A program tárgyat képző választottbíróági eljárásban az érintett kérdéskört járjuk körbe a modellező hallgatók segítségével. Az eljárásba a program résztvevői is aktívan bekapcsolódhatnak, ehhez előzetes felkészülésre nincsen szükség. A tárgyalás apropóját adó tényállás alapján - egy lakóközösség állításai szerint - megsértették az egészséges környezethez és élelemhez való jogukat, mivel lakóhelyük közelében egy, a környezetet erőteljesen szennyező létesítményt helyeztek üzembe. A másik fél ezeket az állításokat igyekszik cáfolni. A választottbíróág feladata lesz, hogy döntést hozzon ebben az oly sok ember életét érintő ügyben.

SZTE Általános Orvostudományi Kar SZTE ÁOK Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinika

16:00-18:00 – Regisztrációköteles program!

Ki az apukája? – Betekintés az örökítő anyagunk csodálatos világába

iskolásoknak felnőtteknek

Hogyan öröklődnek a tulajdonságaink? Mi is az az örökítő anyag? Mik azok az allélok? Hogyan tehetjük őket láthatóvá? Milyenek a kutatók mindennapjai, és hogyan dolgoznak a molekuláris biológusok? Milyen eszközökkel szabják-varrják a DNS-molekulákat? Ilyen, és ehhez hasonló kérdésekre kaphat választ, aki ellátogat igazi, működő molekuláris biológiai laboratóriumunkba. A program látogatói kipróbálhatnak néhány egyszerű tudományos kísérletet, aminek a végén még a képzeletbeli Pitikének is segíthetnek megtalálni biológiai apukáját.

18:00-20:00 – Regisztrációköteles program!

Rokonok vagyunk? – Ismerjük meg az örökítőanyagok titkait!

iskolásoknak felnőtteknek

Mi is az az örökítőanyag? Mennyire vagyunk egyediek? Mik azok az allélok, és hogyan határozzák meg tulajdonságainkat? Hogyan tudjuk vizsgálni külső tulajdonságainkat meghatározó örökítőanyagunkat? Milyenek a kutatók mindennapjai, és hogyan dolgoznak a genetikusok? Milyen eszközökkel szabják-varrják a DNS-molekulákat? Ezekre és még sok más öröklődéssel kapcsolatos kérdésre is választ kaphat, aki ellátogat igazi, működő molekuláris biológiai laboratóriumunkba. A résztvevők kipróbálhatnak néhány egyszerű molekuláris technikát, aminek a végén még a képzeletbeli család rokonai kapcsolatainak feltárásában is segíthetnek.

**SZTE ÁOK Kórélettani Intézet Gasztroenterológiai
Kutatócsoport**

**20:00-20:55; 21:00-21:55 — Regisztrációköteles
program!**

**Eméssz, de jól! Mikroszkópos vizsgálatok az
emésztőenzimeket termelő hasnyálmirigyen**

iskolásoknak felnőtteknek

Különböző mikroszkópos technikákkal és azok kutatásban való felhasználásával ismerkedhetnek meg a résztvevők. Szövetmetszeteket vizsgálunk és fluoreszcensen festett mintákról készítünk fényképeket.

Elméleti háttér: A létfenntartásunkhoz elengedhetetlen, hogy a megfelelő tápanyagokhoz jussunk. A táplálékot szervezetünk megemésztí, majd az emésztett tápanyagok beleinkben felszívódnak a vérbe. Az emésztés folyamatában az emésztőenzimek vesznek részt, aminek a nagy részét a hasnyálmirigy termeli (amiláz, lipáz, tripszin, kimotripszin). A belekben ezek az emésztőenzimek csak a táplálékot bontják le, a szervezetünk sejtjeit nem károsítják. Azonban különböző betegségekből a termelő enzimek már a hasnyálmirigyben aktiválódhatnak, így károsítva elsősorban a hasnyálmirigyet, de közvetetten a többi szervünket is. A hasnyálmirigy betegségei (pl. hasnyálmirigygyulladás, hasnyálmirigy tumor) nagyon gyakoriak az emésztőrendszer érintő kóros folyamatok között.

A laborban folyó munka: Laborunkban a hasnyálmirigy külső elválasztású, emésztőenzimeket termelő részét vizsgáljuk. Célunk feltárni a hasnyálmirigy fejlődését, az enzimettermelés normál biológiai folyamatát, a heveny és idült hasnyálmirigygyulladás jobb megértését és egy megfelelő gyógymódot találni a kezelésére.

SZTE ÁOK-TTIK Orvosi Fizikai és Orvosi Informatika Intézet

**16:30-17:20; 17:30-18:20; 18:30-19:20;
19:30-20:20; 20:30-21:20; 21:30-22:20**

– Regisztrációköteles program!

**A Szegei Tudományegyetem 3D központjának
bemutató programja**

iskolásoknak felnőtteknek

Betekintést nyújtunk a Szegei Tudományegyetem közelmúltban létesült 3D központjába. Működés közben tekinthetők meg a központban üzemelő műanyag- és fémmnyomatok, valamint az elkészült munkadarabok vizsgálatára, utókezelésre alkalmas berendezések. A gyakorlati bemutatót 45 perces előadás kíséri, amely egyrészt ismerteti a megtekinthető berendezések működési elvét, másrészt ízelítőt ad a 3D nyomtatás jelenlegi és jövőbeli alkalmazásaiból.

Az SZTE ÁOK-TTIK Orvosi Fizikai és Orvosi Informatika Intézet és a 3D Központ közös programja.

**SZTE Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar
SZTE BTK Középkori és Kora Újkori Magyar Történeti Tanszék**

18:20-18:40

**A Habsburg-tolmácsok titkos élete:
Johann Adam Lachowitz török tolmács tevékenysége**

iskolásoknak felnőtteknek

Az előadás témája Johann Adam Lachowitz török tolmács tevékenysége. Hogyan lett valakiből tolmács a Habsburg-udvarban a 17-18. század fordulóján? Milyen előnyei és hátrányai voltak a szakmának? Mit csinált egy tolmács, a magyarországi nagy török háború és a Rákóczi-szabadságharc idején? Ezekre a kérdésekre keressük a választ. Az előadás témája Johann Adam Lachowitz török tolmács tevékenysége. Hogyan lett valakiből tolmács a Habsburg-udvarban a 17-18. század fordulóján? Milyen előnyei és hátrányai voltak a szakmának? Mit csinált egy tolmács, a magyarországi nagy török háború és a Rákóczi-szabadságharc idején? Ezekre a kérdésekre keressük a választ.

18:40-19:00

**Egy elfeledett magyar siker:
A kacorlaci csata (1587. augusztus 13.)**

iskolásoknak felnőtteknek

Az SZTE BTK Középkori és Kora Újkori Magyar Történeti Tanszék programja.

19:00-19:20

**Anonymous rejtélye. Kérdések
és válaszlehetőségek**

iskolásoknak felnőtteknek

A köztudat a szerző személyének ismeretlenségét tartja számon, holott a probléma sokkal összetettebb annál. A legkorábbi ismert alkotás, amely a magyarság honfoglalás-képét tükrözi. A legkorábbi ismert alkotás, amely a magyar értelmiség világképére fényt vet. Honfoglalásának eseményei, szereplői, bel- és külpolitikai vonatkozásai a 12. század második felének viszonyait tárják elénk.

19:25-19:45

**„A magyarok nyilaitól...” Kósza idézetek,
könyörgések és hadi sikerek a kalandozások korából**

iskolásoknak felnőtteknek

Felelevenítjük a 9-10. századi magyar hadjáratokat, a „kalandozások” korának nevezetes magyar sikereit – így például a Brenta-menti csatát, a „pozsonyi” csatát –, és arra is választ keresünk, hogyan könyörgöttek a nyugatiak a magyaroktól való féltükben. Szerepel-e a forrásokban a magyarok kiirtásának szándéka? Mit mondott a magyarokról a córdobai kalifa? Honnan van az idézet: „Tegze olyan, mint a nyitott sír”? Hol jelenik meg a könyörgés: „A magyarok nyilaitól ments meg, Uram, minket!”? Az MNL Békés Megyei Levéltára és az SZTE BTK Középkori és Kora Újkori Magyar Történeti Tanszék programja.

19:45-20:05

Egy jóslat metamorfózisa az arany hordai szóbeli hagyományba

iskolásoknak

felnőtteknek

Az MTA-SZTE Oszmán-kori Kutatócsoport és a Középkori és Kora Újkori Magyar Történelmi Tanszék programja.

20:30-20:50

Diplomácia és háttér játszmák – egy 17. századi Habsburg-oszmán béke (Szöny, 1627) és annak háttere

iskolásoknak

felnőtteknek

„Az mint Isten tudunk adja, oltalmazzuk vérünkkel is szegény hazánknak bástyáját...” Diplomácia és háttér játszmák – egy 17. századi Habsburg-oszmán béke (Szöny, 1627) és annak háttere. Az MTA-SZTE Oszmán-kori Kutatócsoport és a Középkori és Kora Újkori Magyar Történelmi Tanszék programja.

20:50-21:10

Hans Caspar 17. századi budai renegát kém etnikai és vallási identitása(i) jelentéseinek tükrében

iskolásoknak

felnőtteknek

Egy, a 17. század közepén a budai pasákról jelentő német származású renegát kém etnikai és vallási identitásaiba nyerhetünk bepillantást, illetve abba is, hogy Bécsből hogyan tekintettek rá. Az MTA-SZTE Oszmán-kori Kutatócsoport és a Középkori és Kora Újkori Magyar Történelmi Tanszék programja.

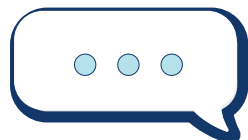
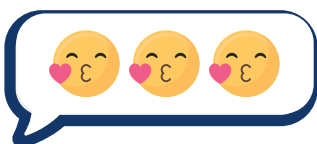
21:10-21:30

Tábori élet a 16. századi haderőben: élelmezés, gyógyítás, szerencsejáték, párbaj és nők

iskolásoknak

felnőtteknek

A mai kor emberének a szemében a hadsereg egyrészt a jólszervezettség mintaképe, ahol mindennek óramű pontossággal kell megtörténni a siker érdekében. Másrészt a katonákra, hadakozókra manapság valamiféle hősiesség patosszal telve tekintünk, akik rettenthetetlen bátorsággal megvédték a hazát vagy gyarapították területét. Nagyon kevés szó esik, főleg a 16. század vonatkozásában a „szürke hétköznapiokról”. Mindazokról a nehézségekről, gondokról, amelyekkel a zsoldba fogadottaknak és családjaiknak napról napra meg kellett küzdeniük. Az előadás ebbe az életbe igyekszik betekintést adni.

SZTE BTK Kulturális Örökség és Humán Információtudományi Tanszék

18:00-19:00

Élő könyvtár – kölcsönözzön ki egy kutatót!

iskolásoknak

felnőtteknek

Van-e jövője a tudománynak? És jelene? Akár a könyvtárnak, akár a tudásnak, akár a műveltségnek? Kérdezze róla a legilletékesebbeket! Élő könyvtárat hozunk létre, hogy választ adjunk arra a kérdésre, szükség lesz-e tudásra még 5-10-50 év múlva is, és ha igen, milyenre? Zombiagyúak leszünk, érzelem nélküli robotok, elbutulunk-e a sok számítógépezéstől, károsítja-e az internet a kultúrát? Többek között ezekre a kérdésekre keressük a válaszokat. Az SZTE Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Kulturális Örökség és Humán Információtudományi Tanszék programja.

19:00-21:00

Kvízözőn

iskolásoknak

felnőtteknek

Szórakoztató tudáspróba azoknak, akik szeretnek játszani, akik szeretnek úgy sok érdekességet megtudni, hogy közben jól szórakoznak. Tudás és szerencse, vidámság és érdeklődés – ezekre lesz szükség. Várjuk szeretettel a játékos kedvű tudásvágyókat, 6 és 106 éves kor között! Az SZTE Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Kulturális Örökség és Humán Információtudományi Tanszék programja.

SZTE BTK Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézet, Klasszika-Filológia és Neolatin Tanszék

18:00-18:20

Mit gondolt Petrarca az orvosokról?

iskolásoknak

felnőtteknek

Petrarca egy meg nem nevezett orvos ellen írta első invektíváját, amelyben szellemesen, kíméletlen gúnnyal és iróniával semmisíti meg ellenfelét. Az előadó arra keresi a választ, hogy mi volt az oka Petrarca indulatának, miért fordított időt és energiát (állítása szerint szándéka ellenére) arra, hogy ennyire részletesen és a retorika teljes fegyvertárát felvonultatva alkossa meg a művét. Biztosan csak invektívát írt? Ennyire fontos volt számára egy ostoba és öntelt orvos erkölcsi megsemmisítése? Esetleg más célja is volt a művével?

18:20-18:40

Tíz dolog, amit ne higgy el az ókori tárgyú filmeknek

iskolásoknak

felnőtteknek

A Titánok mind gonoszak voltak? A görög épületek és szobrok oly fehérek voltak, hogy pompás városaik elvakították a bennük járókat? Az ókor tele volt méltóságteljes bölcs szakállas öregemberekkel? Vagy nem egészen így volt? De hát a filmekben ezt láthattuk! Nos, az a helyzet, hogy bár az ókori tárgyú filmeket természetesen mi is nagyon szeretjük, akadnak bennük olyasmik, amire felvonjuk a szemöldökünket – az előadó 10 olyan dolgot ismertető röviden, amit semmiképp sem ezekből a filmekből javasolt megtanulni.

18:40-19:00

Brutus megtalálta magyar története

iskolásoknak felnőtteknek

Az előadás egy a nyáron történt, szenzációs kézirat-lelet apropóján a 16. századi magyarországi humanista történetírás egy elfeledett epizódját tárja az érdeklődők elé: Gian Michele Bruto (1517-1592) és az általa írt Rerum Ungaricarum libri izgalmas történetét. Gian Michele Bruto (1517-1592) Báthory István erdélyi fejedelem és lengyel király udvari történetírója volt. 1574-től kezdve dolgozott hatalmas történeti művén, amely magyar nemzeti szempontból lett volna hivatott bemutatni a magyar történelmet Mátyás király halálától egészen Báthory 1571-ben történt trónra léptéig. A mű elkészült, azonban nem nyomtatták ki, 19. századi első kiadásához pedig már csak töredékes és csonkult kéziratok voltak elérhetőek. Ezért számít különösen jelentősnek az a felfedezés, amelyet idén nyáron tettünk Trentóban, ahol a mű egy korai, igen terjedelmes, kétezer oldalas kéziratát fedeztük fel. A számos autográf javítást és több későbbi kéz (többek közt Szamosközy István és feltehetően Istvánffy Miklós) marginális megjegyzését tartalmazó, rendkívül jó állapotban megőrzött kézirat igazi kincsesbánya, feldolgozása pedig alapjaiban változtatja majd meg eddigi ismereteinket a 16. századi magyarországi humanista történetírásról. Az SZTE Bölcsészeti és Társadalomtudományi Kar Klasszika-Filológia és Neolatin Tanszék programja.

19:00-19:20

Az ókor csókja

iskolásoknak felnőtteknek

Mint minden, a csók és csókolózás is lehet tudományos vizsgálat tárgya. A tudományág neve philematológia. E tudománynak neves művelői voltak, a jobban ismertek közül elég Charles Darwin nevét említeni. Csókolni nem lehet túl sokféleképpen, de ez nem jelenti azt, hogy a csók szerepe és jelentése ne lenne teljesen eltérő attól függően, hogy az ókori Thessaliában, Rómában vagy a modernkori New Yorkban csattan el.

19:20-19:40

Oda Buda, avagy ami Gárdonyiból kimaradt

iskolásoknak felnőtteknek

Az egyik legismertebb magyar regény, generációk kötelező olvasmánya az Egri csillagok. Ennek második nagy fejezete még nem Egerben, hanem 1541-ben Budán játszódik, és Gárdonyi azt a pár napot beszéli el, amikor a törökök csellel elfoglalták Buda várát és fogságba hurcolták Török Bálintot. A valóságban Buda sorsa nem pár nap, hanem két éven át tartó ostromsorozat alatt dőlt el, és a harcokba végül fél Európa belekeveredett. Világrengető eseményről volt szó, melyről több tucat forrás, keletkezett, a java eredetileg latin nyelven. Miért vált Buda ilyen fontossá? Erre keresi a választ az előadás.

19:40-20:00

Erasmus, a testvérgyilkos?

iskolásoknak felnőtteknek

Rotterdami Erasmus önéletrajza három levél formájában maradt fenn, amelyek közül az elsőben, amit egy bizonyos Lambertus Grunniushoz írt 1516-ban, nagyon kontrasztos képet fest saját magáról és testvéréhez fűződő viszonyáról. A két későbbi levelében azonban bátyját már meg sem említi, ami, különösen az első levél tükrében, nagyon érdekes kérdéseket vet fel, többek közt azt, hogy Erasmus hogyan is próbálta meg filológiai értelemben eltüntetni életéből testvéreinek nyomait?

20:00-20:20

Humor a görög vázaképeken?

iskolásoknak felnőtteknek

Mi jelentett a humor (to geloion) az ókori görögség számára? Az antik irodalomban a humor már Homérosz eposzaiban felbukkan, de valójában az ókomédia műfaján keresztül adatolhatjuk, hogy mi számított humorosnak a Kr. e. 5. századi Athénben. Az előadás az archaikus és klasszikus kori athéni vázaképeket vizsgálja a humor nézőpontjából, s arra a kérdésre keresi a választ, hogy hogyan lehet felhasználni a vázaképeket a humor bizonyos mechanizmusának megértésére.

SZTE BTK Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézet, Vizuális Kultúra és Irodalomelméleti Tanszék

20:00-20:45

Fertőző szörnyek a filmvászonon

iskolásoknak felnőtteknek

Vajon a szörny- és a vírusfilmek hogyan viszonyulnak egymáshoz? Lehetséges-e, hogy a kedvenc szörnyeink – például a vámpírok, vérfarkasok vagy a zombik – betegségeket példáznak? Ha igen, hogyan és miért? És ha így van, miért nem váltották fel őket a járványfilmek teljesen? Az előadás sok illusztrációval és filmrészlettel válaszol ezekre a kérdésekre.

21:00-21:45

A szolgálólány meséje:

Bibliai ihletésű disztópia könyvben és képernyőn

iskolásoknak felnőtteknek

A jövőbe vetített negatív világképek egyik legismertebb kortárs darabja Margaret Atwood: A szolgálólány meséje (1985) című regénye, melynek főhőse szülő rabszolgaként szolgál egy magasrangú parancsnoknál. A regényből 2017-ben nagy sikerű sorozat készült, mely részben követi, részben kibontja, árnyalja a regény eredeti cselekményszálát. A szolgálólány meséje 2017. egyik legnépszerűbb sorozata volt. A regény beszédmódja miképpen érzékelteti a főhősnő bezártságát és a rákényszerített szerepet? És hogyan képest mindent bemutatni a filmes történetmondás? Az SZTE Bölcsészettudományi Kar Vizuális Kultúra és irodalomelmélet Tanszék programja.

SZTE BTK Társadalomtudományi Intézet,
Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék

18:00-20:00

Kulturális utazás a Kárpát-medencében: A néprajz szegedi műhelyével utazásra invitálunk – a kanapédról!

iskolásoknak felnőtteknek

Online programunkban hallgatóink elkalauzolnak a Kárpát-medence tájegységeinek népzenejébe; útleírásokon keresztül mutatják meg, mit gondoltak mások több száz évvel ezelőtt a terület vallási, gasztronómiai vagy táncos életéről; és, hogy hogyan jelent meg az egzotikum a fogyasztói kultúrában a századfordulón. Kollégáink pedig 3 beszélgetés keretében mesélnek arról, hogyan zajlik egy néprajzi terepmunka, mit jelent a gasztronómia a néprajzban, és hogyan kapcsolódik össze a tánc és a turizmus. Utazz velünk! Az utazás olyan sokrétű jelenség, mely egyszerre a mindennapi élet része (munkába járás, ingázás); kapcsolódik a szabadidőhöz, a pihenéshez (nyaralás, kirándulás); kötődik a hitünk megéléséhez (zarándoklatok); és elválaszthatatlan a néprajzi/antropológiai terepmunkától – akár fizikailag utazunk a terepre, akár időben „utazunk” a történeti források terepén. Az utazás aktuasa az állandóval szemben a változót, a biztonságossal szemben a bizonytalant, az ismerőssel szemben az ismeretlent jelenti, s ezáltal egyszerűs mind a felfedezés izgalmát is magában hordozza. Programunkban az utazás eme sokszínűségét mutatjuk be útleírások, ételek, zene, és beszélgetések segítségével.

SZTE BTK Társadalomtudományi Intézet, Szociológia Tanszék

17:00-17:20

Don't worry, be healthy – A koronavírus aggodalmak meghatározó tényezői egyetemisták körében

iskolásoknak felnőtteknek

Az előadás a koronavírus miatti aggodalmakat meghatározó tényezőket tárja fel egy, a pandémia első hullámában egyetemisták körében végzett nemzetközi kutatás eredményei alapján, melyben a SZTE hallgatói is számosan részt vettek.

Előadásunkban az alábbi kérdésekre keressük a válaszokat:

A magyarországi hallgatók közül kik aggnának leginkább a koronavírus általi megfertőződés és megbetegedés miatt személyesen és szeretteikre vonatkozóan? Milyen szerepet játszik az aggodalmak mértékében az egészségi helyzet, a társadalmi helyzet, valamint a tapasztalat és tudás a koronavírusról? Milyen egyéni és társadalmi hatásai lehetnek a fokozott aggodalmaknak?

SZTE BTK Történeti Intézet, Jelenkortörténeti Tanszék

17:00-17:40

A magyarországi holokauszt forrásai és felhasználásuk

iskolásoknak felnőtteknek

Mikor és hogyan kezdődött a holokauszt? Milyen motivációk vezérték az üldözöket, üldözötteket és mindazokat, akik szemtanúi voltak az eseményeknek? Voltak-e választási lehetőségeik az egyes szereplőknek? Ezekre a kérdésekre keresi a választ a foglalkozás. A résztvevők megismerkedhetnek a holokauszt forrásaival, azok elemzési problémáival, az értelmezések sokféleségével; ugyanakkor betekintést nyerhetnek abba, milyen hatással volt a holokauszt az egyes emberek életére.

17:00-17:30

Atomkatasztrófa a vásznon – Godzilla mint metafora és a franchise története

iskolásoknak felnőtteknek

Akilenc évvel az atombomba katasztrófája után Japán partja mentén egy kaijü emelkedik ki a vízből, hogy elpusztítsa a szigetországot és lakóit. De kicsoda valójában Godzilla? Milyen helyet foglal el a japán kollektív történelmi emlékezetben? Hogyan vált a háborús borzalmak metaforájából japán állampolgárrá? Többek között ezekre a kérdésekre keressük a választ az óriásszörny 30-nál is több részből álló filmográfiájának áttekintésével és a japán kultúrában elfoglalt helyének vizsgálatával. Az érdeklődők olyan népszerű filmekben keresztül ismerkedhetnek a filmes és sorozat-univerzumok történelmi vonásaival, mint Az Éhezők Viadala, a Westworld, a Hercules vagy A Gyűrűk Ura. Az online előadás a Történelem és popkultúra – Történelmi elemek filmes és sorozat-univerzumokban sorozat része. A modern regények és filmek sokat merítenek a történelemből, azonban ez nem mindig egyértelmű vagy szembeötlő amikor azokat nézzük. Előadásainkban arra vállalkozunk, hogy híres filmekben, sorozatokon és filmsorozatokon keresztül bemutassuk, hogy a történelem mennyire is a popkultúra részét képezi. Az előadások 30 percesek, és online követhetők lesznek a Szegedi Történelemhallgatók Egyesületének Facebook-oldalán. Az előadások közötti szünetben pedig meglepetéssel készülnek!

17:40-18:10

Boldog Szép Jövő, avagy a Warhammer 40k univerzum és a totalitárius rendszerek párhuzamai

iskolásoknak felnőtteknek

Az emberi történelem során számtalan diktatórikus rendszer létezett, létezik, és fog is létezni. Ezek meghatározóak a sci-fi irodalom szempontjából is. Legradikálisabb példa erre a Warhammer 40.000 univerzum, ahol az emberiség egy minden eddiginél elnyomóbb rendszer rabságában szenved – a saját érdekében. Miből merítették ihletet a Birodalom kiötlői, és mennyire lehetséges egy ilyen jövőkép? Az érdeklődők olyan népszerű filmekben keresztül ismerkedhetnek a filmes és sorozat-univerzumok történelmi vonásaival, mint Az Éhezők Viadala, a Westworld, a Hercules vagy A Gyűrűk Ura. Az online előadás a Történelem és popkultúra – Történelmi elemek filmes és sorozat-univerzumokban sorozat része. „A modern regények és filmek sokat merítenek a történelemből, azonban ez nem mindig egyértelmű vagy szembeötlő amikor azokat nézzük. Előadásainkban arra vállalkozunk, hogy híres filmekben, sorozatokon és filmsorozatokon keresztül bemutassuk, hogy a történelem mennyire is a popkultúra részét képezi. Az előadások 30 percesek, és online követhetők lesznek a Szegedi Történelemhallgatók Egyesületének Facebook-oldalán. Az előadások közötti szünetben pedig meglepetéssel készülnek!

18:20-19:00

Herkules arcai – Ki is az igazi Hercules?

iskolásoknak felnőtteknek

A mitológiai hős, Hercules tettei mindig is népszerű témának számítottak a különböző művészetiágakban. Gondolhatunk itt Euripidész és Seneca drámái, Rubens festményeire, Händel oratóriumára vagy Adam Rammelmayer és Joseph Glanz által készített Herkules szoborra. Herkules alakja a filmipart is megihlette. Az előadás középpontjában a '90-es években hat évadot megélt Herkules sorozat, az 1997-ben debütált Disney rajzfilm és a 2014-es film áll. Arra keresem a választ, hogy a három alkotás mennyire igyekszik a „történelmi hűség” megtartására, valamint hogyan viszonyulnak a mitológiához, mennyire alakítják az „eredeti” Herkules képet át saját céljaiknak megfelelően. Az érdeklődők olyan népszerű filmekben keresztül ismerkedhetnek a filmes és sorozat-univerzumok történelmi vonásaival, mint Az Éhezők Viadala, a Westworld, a Hercules vagy A Gyűrűk Ura. Az online előadás a Történelem és popkultúra – Történelmi elemek filmes és sorozat-univerzumokban sorozat része. A modern regények és filmek sokat merítenek a történelemből, azonban ez nem mindig egyértelmű vagy szembeötlő amikor azokat nézzük. Előadásainkban arra vállalkozunk, hogy híres filmekben, sorozatokon és filmsorozatokon keresztül bemutassuk, hogy a történelem mennyire is a popkultúra részét képezi. Az előadások 30 percesek, és online követhetők lesznek a Szegedi Történészhallgatók Egyesületének Facebook-oldalán. Az előadások közötti szünetben pedig meglepetéssel készülnek!

19:10-19:40

Varázslat és technológia - A Gyűrűk Ura stagnációja?

iskolásoknak felnőtteknek

Az előadás a Gyűrűk Ura világának varázslatos elemeit mutatja be, valamint okokat keres a technológia látszólagos stagnálásának magyarázatára. Tündék, törpök, emberek és hobbitok világa látszólag egy konzervatív, változástól rettegő időburokban van és a tényleges változás minden esetben a gonosztól ered. Az érdeklődők olyan népszerű filmekben keresztül ismerkedhetnek a filmes és sorozat-univerzumok történelmi vonásaival, mint Az Éhezők Viadala, a Westworld, a Hercules vagy A Gyűrűk Ura. Az online előadás a Történelem és popkultúra – Történelmi elemek filmes és sorozat-univerzumokban sorozat része. A modern regények és filmek sokat merítenek a történelemből, azonban ez nem mindig egyértelmű vagy szembeötlő amikor azokat nézzük. Előadásainkban arra vállalkozunk, hogy híres filmekben, sorozatokon és filmsorozatokon keresztül bemutassuk, hogy a történelem mennyire is a popkultúra részét képezi. Az előadások 30 percesek, és online követhetők lesznek a Szegedi Történészhallgatók Egyesületének Facebook-oldalán. Az előadások közötti szünetben pedig meglepetéssel készülnek!

19:00-20:20

És sose hagyjon el benneteket a remény! – Az Éhezők Viadala és a történelmi valóság

iskolásoknak felnőtteknek

Előadásomban arra vállalkozom, hogy összeszedem a filmekben található történelmi utalásokat, és motívumokat, illetve felvázolom, vajon elképzelhető-e egy ilyen társadalmi berendezkedés a jövőben. Lehet az a Viadal közelebb van, mint hinnénk? Az érdeklődők olyan népszerű filmekben keresztül ismerkedhetnek a filmes és sorozat-univerzumok történelmi vonásaival, mint Az Éhezők Viadala, a Westworld, a Hercu-

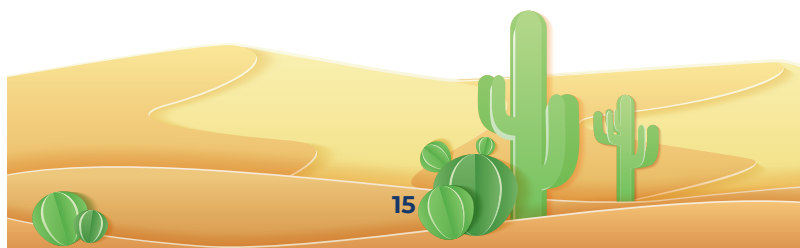
les vagy A Gyűrűk Ura. Az online előadás a Történelem és popkultúra – Történelmi elemek filmes és sorozat-univerzumokban sorozat része. A modern regények és filmek sokat merítenek a történelemből, azonban ez nem mindig egyértelmű vagy szembeötlő amikor azokat nézzük. Előadásainkban arra vállalkozunk, hogy híres filmekben, sorozatokon és filmsorozatokon keresztül bemutassuk, hogy a történelem mennyire is a popkultúra részét képezi. Az előadások 30 percesek, és online követhetők lesznek a Szegedi Történészhallgatók Egyesületének Facebook-oldalán. Az előadások közötti szünetben pedig meglepetéssel készülnek!

20:30-21:00

Új, modern Vadnyugat? – A Westworld című sorozat egy történész szemével

iskolásoknak felnőtteknek

Ha a westernfilmek műfajára gondolunk, akkor a kemény, szúrós tekintettel a távolság pásztaó cowboyok, indiánok, revolverhősök és rosz-sziú, illetve a kietlen pusztaságban álló poros deszkavárosok jutnak az eszünkbe. Ha pedig science-fiction műfajra gondolunk, akkor általában krómozott-csillogó robotok, a csillagok között repülő űrhajók és látványos lézerharcok képei villannak be. Az HBO Westworld című sorozatában ennek a két idegen műfajnak az ötvöztetésére tett kísérletet. De vajon sikerült, ha igen, hogyan? Milyen valós történelmi események szolgálnak a sorozat alapjául? Mit jelenthet egy ilyen sorozat léte a mai történészek számára? Az előadás ilyen és ehhez hasonló kérdésekre keresi a választ. Az érdeklődők olyan népszerű filmekben keresztül ismerkedhetnek a filmes és sorozat-univerzumok történelmi vonásaival, mint Az Éhezők Viadala, a Westworld, a Hercules vagy A Gyűrűk Ura. Az online előadás a Történelem és popkultúra – Történelmi elemek filmes és sorozat-univerzumokban sorozat része. A modern regények és filmek sokat merítenek a történelemből, azonban ez nem mindig egyértelmű vagy szembeötlő amikor azokat nézzük. Előadásainkban arra vállalkozunk, hogy híres filmekben, sorozatokon és filmsorozatokon keresztül bemutassuk, hogy a történelem mennyire is a popkultúra részét képezi. Az előadások 30 percesek, és online követhetők lesznek a Szegedi Történészhallgatók Egyesületének Facebook-oldalán. Az előadások közötti szünetben pedig meglepetéssel készülnek! Az SZTE Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Jelenkortörténeti Tanszék és a Szegedi Történészhallgatók Egyesületének programja.

Játssz velünk a Kutatók Éjszakáján!

2021-ben ünnepeljük a szegedi egyetemi oktatás 100. évfordulóját. A centenáriumra hangolódva játssz velünk egyetemstörténeti játékunkon! Küldd el a helyes választ a rendezveny@szte.hu e-mail címre! A helyes megfejtők között öt darab SZTE ajándécsomagot sorsolunk ki!

Beküldési határidő: 2020. december 1., kedd éjféli.

1. Kinek a szobra áll a szegedi egyetem rektori épülete előtt?
2. Melyik évben fogadta be Szeged a kolozsvári egyetemet?
3. Ki volt az a híres költő, akit Horger Antal eltanácsolt a szegedi egyetemről?

SZTE BTK Történeti Intézet, Jelenkortörténeti Tanszék

17:00-17:30

Plant Symbolism in the Religions of the Ancient Near East

iskolásoknak felnőtteknek

This paper will be about the use of plants in religious practices in the Ancient Near East. As we know the Ancient Near East was an area that extended over thousands of miles and had many civilizations, some were living in harmony, but others were fighting each other to control and dominate the area that was almost in the middle of the ancient world, and famous for either agriculture or the commerce. This prosperity made it a fertile environment for mythology and religions. As religions existed, there would always be practices using different materials including plants. Therefore, I had the idea to write about this subject. My paper will have an introduction about the Ancient Near East, then the religions that were practiced at the time, particularly Ancient Egypt and the Ancient Southern Levant. In each part, there will be an explanation of the religious practices, the rule and symbology of plants. At the end there will be a conclusion.

17:00-21:00

Ezerszínű ókor: római kvíz

iskolásoknak felnőtteknek

Játékos kedvű érdeklődő vendégeink egy kvízzjátékban tehetik próbára tudásukat a római világról.

17:30-18:00

Jézus Bibliája? – a holt-tengeri tekercsek és a bibliakutatás

iskolásoknak felnőtteknek

A XX. század egyik legjelentősebb régészeti szenzációja a qumráni barlangok és a bennük talált tekercsek felfedezése volt. Az ún. holt-tengeri tekercsek egyik legnagyobb jelentősége az, hogy köztük olvashatjuk a legkorábbi héber nyelvű bibliai kéziratokat. Ezek a Kr.e. 2 – Kr.u. 1. században keletkezett szövegek abból a korból maradtak fenn, melyben Jézus és tanítványai is éltek. Az előadás a qumráni tekercsek és a modern bibliakutatás viszonyát vizsgálja.

18:00-18:30

Bíborban, selyemben – Színek és textíliák az ókori Rómában

iskolásoknak felnőtteknek

Az ókori római világban rendkívül kedvelték az élénk színeket. Különböző állati és növényi eredetű festékekkel színezték a textíliákat, színesre festették a szobák falát, a szobrokat és az épületeket is. Előadásomban a Római Birodalom kelméivel és textílfestékeivel foglalkozom, bemutatom a téma forrásait és a kutatás során felmerülő problémákat, valamint vizsgálom a kelmefestés jelentőségét Róma gazdasági és társadalmi életében. Az SZTE Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Ókortörténeti Tanszék programja.

18:30-19:00

Játékok az ókori Egyiptomban

iskolásoknak felnőtteknek

Az ókori római világban rendkívül kedvelték az élénk színeket. Különböző állati és növényi eredetű festékekkel színezték a textíliákat, színesre festették a szobák falát, a szobrokat és az épületeket is. Előadásomban a Római Birodalom kelméivel és textílfestékeivel foglalkozom, bemutatom a téma forrásait és a kutatás során felmerülő problémákat, valamint vizsgálom a kelmefestés jelentőségét Róma gazdasági és társadalmi életében.

19:00-19:30

Mítosz és történelem – A mitológia mint forrás az ókori történetíróknál

iskolásoknak felnőtteknek

Az ókori görögök olykor történeti valóságként kezelték a mitikus történeteket, egyes diplomáciai tárgyalásokon hivatkozási alap volt, hogy bizonyos népek mitikus őse mikor, hol, mit csinált. Az előadás – esetanulmányként – a Théseus mítoszt vizsgálja ilyen szempontból: a görögök milyen történeti valóságot véltek felfedezni a Théseus-mondakörben? Mennyire tekintették hitelesnek a mítosz egyes elemeit? Voltak-e, akik esetleg kritizálták ezt az eljárást? Végül pedig számunkra – 21. századi történészek és laikus érdeklődők számára – tartogathat-e valami történeti információt e mondakör? Az SZTE Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Ókortörténeti Tanszék programja.

19:30-20:00

Ezerszínű ókor: „Nálam jó lakomát ehetsz, Fabullus, nemsoká, ha az istenek szeretnek...” – Kulináris ismeretek az ókori Rómából

iskolásoknak felnőtteknek

Hogyan étkeztek egykoron a rómaiak? Vannak-e hasonlóságok és különbségek a római és mai étkezési szokások között? Ezekre a kérdésekre is megadja a választ a rómaiak konyháját bemutató előadás. A prezentáció diasora egyrészt képeket jelenít meg ókori mozaikokról, falfestményekről, másrészt részleteket mutat be a korabeli irodalomból. Az előadás szemlélteti hogy a római történelem tanulmányozásához változatos források állnak a rendelkezésre. Az előadás emellett játékos ismeretátadás, amely aktívan be kívánja vonni a hallgatóságot a tudás megosztásába.

SZTE Gazdaságtudományi Kar

SZTE GTK és az ÁJTK-GTK Statisztikai és Demográfiai Tanszék

17:00-18:00

Statisztika a hétköznapi életünk egyes területei?

iskolásoknak felnőtteknek

Az érdekes és mindennapjainkhoz kötődő témák tantermi órákon való alkalmazása kiemelt jelentőséggel bír. Hogyan lehet megfogható, hétköznapihoz kapcsolódó témákat a statisztika oktatásban alkalmazni? Az érdekes és mindennapjainkhoz kötődő témák tantermi órákon való alkalmazása kiemelt jelentőséggel bír. A kérdés megválaszolására gyakorlati példák statisztikai oktatásban való alkalmazásának bemutatására kerül sor.

SZTE GTK Üzleti Tudományok Intézete

18:00-19:00

Testeld a kutatói megérzéseidet!

iskolásoknak felnőtteknek

Te mi alapján vásárolsz? És mások? Az interaktív tudományos kvíztékon – még ha 50 milliót nem is – rengeteg tapasztalatot és betekintést lehet nyerni a fogyasztói döntéseket befolyásoló tényezők világába. A korábbi fogyasztói magatartást vizsgáló kutatások ismeretése során a résztvevőknek lehetőségük lesz arra, hogy teszteljék megérzéseiket. Az előadás közben a közönség megismerheti, hogy milyen eszközökkel lehet a fogyasztói magatartást vizsgálni, valamint milyen eredményekre vezettek az elmúlt 10-20 év felmérései, amelyek néhány általános vélekedést megcáfolnak, míg egyes esetekben meglepő eredményekre vezettek. Az SZTE GTK Üzleti Tudományok Intézete programja.

SZTE Gyógyszerésztudományi Kar

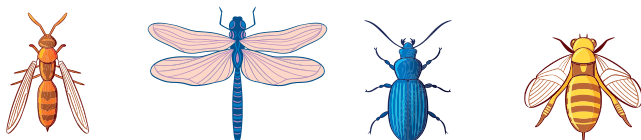
SZTE GYTK Gyógyszerkémiai Intézet

18:00-22:30

Mivel foglalkozik a gyógyszerkémikus szabadidejében?

kisgyerekeknek iskolásoknak felnőtteknek

A program során olyan érdekes és látványos kísérleteket láthatunk, melyek kémiaja a középiskolai tanulmányokból már ismerős. A bemutatott alapvető kémiai folyamatok, úgymint kristályosodás, csapadékképződés, exoterm kémiai reakciók nem mindennapi köntösbe bújtatva különleges élményt nyújthatnak a kémia iránt érdeklődők számára.

SZTE Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

SZTE JGYPK Alkalmazott Egészségtudományi és Egészségfejlesztési Intézet

16:00-17:30 – Regisztrációköteles program!

Egészségesebb és tudatosabb internetezés

iskolásoknak

Az internetezés, azon belül is kiemelten a közösségi média előnyeinek és hátrányainak megvitatása, a napi szintű használat mennyiségének és minőségének elemzése. A média által közvetített egészségfoglalom. Generációk közötti különbségek, a családi minta jelentősége. A média és a testkép összefüggései, médiafüggőségek.

SZTE Mérnöki Kar

SZTE MK Folyamatmérnöki Intézet

16:00-18:00 – Regisztrációköteles program!

Így tisztítunk mi: víz- és szennyvíztisztítási technikák laboratóriumi szemléltetése

kisgyerekeknek iskolásoknak felnőtteknek családoknak

Laboratóriumi kísérletek bemutatása a víz- és szennyvíztisztítási technológiákban előforduló eljárásokról. Fizikai tisztítási módszerek, ultrahangos kezelés, klasszikus ülepítés, kémiai kezelések, koaguláció & flokkulác, membránszeparációs ultraszűrő. Cél egy széles, általános tisztítási technológia részének, számos technikának a látványos bemutatása. Polimer membránszűrő lapok előállításának demonstrálása. További cél a kutatói pálya népszerűsítése a mérnöki és egyéb tudományokkal kapcsolatos műszaki területeken.

SZTE Mezőgazdasági Kar

18:00-19:00

Alkalmazott kórbonctan

iskolásoknak felnőtteknek

A háziállatok betegségeinek diagnosztizálásában nélkülözhetetlen segítséget nyújt a kórbonctan. Az elhullott állatok vizsgálata lehetőséget teremt arra, hogy élő társaikat megvédjük a különböző bántalmaktól.

SZTE Természettudományi és Informatikai Kar

SZTE TTIK Bolyai Intézet

18:00-18:45

Zsonglörködés és matematika

iskolásoknak felnőtteknek

Az előadáson a zsonglörködés és a matematika kapcsolatáról lesz szó. A zsonglörmutatványokat zsonglör sorozatokkal írhatjuk le. Ezek természetes számokból álló periodikus sorozatok, melyben a számok azt mutatják meg, hogy az adott ütemben milyen magasra kell dobni a labdát. Az előadásban meghatározzuk a zsonglör sorozatokat, és egy-két egyszerűbb sorozatot megvalósítunk.

SZTE TTIK Biológia Intézet, Biókémiai és Molekuláris Biológiai Tanszék

18:00-18:45 – Regisztrációköteles program!
„Dávid és Góliát”
– Nanorészecskék a tumorbiológiában

iskolásoknak **felnökteknek**

Az előadás a nanorészecskékről, azok orvos-biológiai felhasználási lehetőségeiről, elsősorban tumor-ellenes hatásairól ad képet. A tumoros megbetegedések kezelése során a tumor méretét és progresszióját citotoxikus gyógyszer-molekulákat alkalmazó terápiával próbálják visszaszorítani. A kezelés gyakran jelentős mellékhatásokkal jár, és a tumorsejtek választától függően teljesen hatástalan is lehet. A nanotechnológia új vívmányainak köszönhetően lehetőség van arra, hogy a nanoméretes mérettartományba eső részecskéket felhasználjuk terápiás, illetve diagnosztikai célokra, és ebben a tekintetben a fémalapú nanorészecskék számos előnyös tulajdonságuk miatt különösen ígéretes eszközöknek bizonyulhatnak. Számos fém nanorészecske képes önmagában is a tumorsejtek halálát kiváltani, de méretükhöz viszonyított hatalmas felületük miatt alkalmasak lehetnek különböző funkcionizáló molekulák hordozására, illetve segítségükkel szabályozhatóvá válik a kis gyógyszer-molekulák szervezeten belüli útja is.

18:30-19:15
miRNS-ek: a génkifejeződés apró szabályozói

iskolásoknak **felnökteknek**

A mikroRNS-ek (miRNS) 21-24 nukleotid hosszúságú nem-kódoló RNS molekulák, melyek elsődleges szerepe a génkifejeződés génátírást követő szabályozásában van. Ezt a szabályozó hatást úgy érik el, hogy a miRNS-ek kapcsolódnak az általuk szabályozott gén(ek) miRNS-sel részlegesen báziskomplementer régiójával, ami a gén csendesítését eredményezi a mRNS destabilizálása vagy transzlációjának gátlása által. Az előadásban megismerkedhetünk a miRNS-ek képződésével, működésével, és szerepükkel egészségségben, betegségben.

19:00-19:45
A génkifejeződés régi és új szintjei

iskolásoknak **felnökteknek**

Vajon minden gén minden sejtben és mindenkor kifejeződik? Milyen mechanizmusok biztosítják, hogy a különféle gének a szükségletnek megfelelően kapcsoljanak be vagy ki, és éppen olyan intenzitással működjenek, amilyenre szükség van? Hogyan változik génjeink kifejeződése például stresszhelyzetben, kitéve a magas hőmérsékletnek, DNS-károsító hatásoknak? Miként lehetséges az, hogy miközben az úgynevezett háztartási gének minden sejtünkben aktívak, olyan génjeink is vannak, amelyek csak az egyedfejlődés megfelelő szakaszában, a megfelelő sejt típusban fejeződnek ki? Az előadás a génkifejeződés szabályozásának varázslatos világába ad bepillantást, bemutatva a gén működés különböző szintjeit, kezdve onnan, hogy a DNS-nek nemcsak olyan szakaszai vannak, amelyek a különféle fehérjeféleségek képződését kódolják, hanem olyanok is, amelyek szabályozzák a gének kifejeződését. Az előadás végén egy legújabb felfedezett génkifejeződési szint működéséről is szót ejtünk, ami több fehérjéből álló molekuláris masinériák összeszerelésének szabályozásával hat a sejtek működésére.

SZTE TTIK Biológia Intézet, Genetikai Tanszék

17:00-17:45

Hogy emésztí magát egy sejt?
Avagy „végemben a kezdet”

iskolásoknak **felnökteknek**

Sokáig úgy gondolták a kutatók, hogy a sejtek a bennük felhalmozódó hulladékot passzívan, minden válogatás és szabályozottság nélkül „darálják le”. Előadásunkból kiderül, hogy ma már jó pár, nagyon finoman szabályozott, célzott lebontási útvonalról tudunk, amelyek csak bizonyos kritikus időpontokban, életkorokban, helyzetekben távolítják el a molekulákat, amelyekre éppen akkor és ott nincs szükség vagy éppen gátolnák a következő folyamatot. Betekintést nyerhetünk az autofágia, a sejt önmérsztésének egyik formája és a proteasóma, a válogatott bontás másik nagymesterének világába.

SZTE TTIK Biológia Intézet, Mikrobiológiai Tanszék

20:00-22:00

Itt a piros, hol a piros?
Bevezetés a kromatográfia színes világába

iskolásoknak **felnökteknek**

Különítsük el az összetett biológiai rendszerek egyedi összetevőit! Növényi színanyagok vizsgálata kromatográfiai módszerekkel. A kísérletezni vágyók növényi mintákból mutatnak ki festékanyagokat. Először a minták porításának módszerével ismerkednek meg, majd megkísérlik a festékanyagok kivonását a porított mintákból. Végül a kivonatok vizsgálatát végzik el elválasztástechnikai módszerekkel.

SZTE TTIK Biológia Intézet, Növénybiológiai Tanszék

17:00-20:00

Új növényi hatóanyagok a láthatáron

iskolásoknak **felnökteknek**

A növényekből újabb hatóanyagok felfedezése napjainkban is tart, ezeknek a hatóanyagoknak az azonosítása, leírása és tesztelése izgalmas kihívás a kutatók számára. Számos esetben olyan növényekről derül ki, hogy fontos hatóanyagokat tartalmaznak, melyek karnyújtásnyira vannak tőlünk. Remek példa erre a világban mindenütt előforduló szittyók esete, melyek a fűvek közeli rokonai. Az SZTE GYTK Farmakognóziai Intézet munkatársaival közösen vizsgáljuk a szittyókban megtalálható hatóanyagokat. A bemutató során megismerkedhetünk ezekkel az ismeretlen növényekkel és hatóanyagaikkal.

19:00-19:30

A paradicsom világhódító története

iskolásoknak **felnökteknek**

A paradicsom az egyik legfontosabb mezőgazdasági növényünk. Számos változata létezik, emellett termésének felhasználása is sokrétű. Az előadás röviden áttekinti e sokoldalú növény jelentőségét, történetét és számos izgalmas dologra fény derül. Megismerhetik az emberi beavatkozás hatásait a paradicsomfajták elterjedésére.

19:30-20:00

Növények a halhatatlanság határán

iskolásoknak

felnőtteknek

Az emberiség régi vágya a hosszú élet titkának a megfjtése. Ezért aztán nagy szenzációt keltene, ha a Marsra érkező első űrhajósok olyan lények létezéséről adnának hírt, amelyek a fejükön található összejeteknek köszönhetően örökéletűek. Pedig nem kell ilyen messzire mennünk, hogy ilyen csodálatos élőlényekkel találkozzunk: itt élnek közöttünk a Földön. Ezek a halhatatlan lények a hajtásos növények. Azonban az ő életük sem határtalan, a körülmények ugyanis szigorú biológiai és fizikai határok közé szorítják földi létüket.

20:00-20:30

Az éjszaka királynői – virágok esti műszakban

iskolásoknak

felnőtteknek

A közismert nappal nyíló virágokkal szemben kevésbé kerülnek látókörünkbe az éjszaka szírmot bontó növények. Virágzásuk gyakran szenzációszámba menő esemény, mely az emberek figyelmét ősidők óta felkeltette, azonban a kevésbé látványos fajok evolúciós stratégiái legalább ilyen érdekesek lehetnek. Előadásunkban e virágzási mód kialakulásának hátterét, előnyeit kutatva gyűjtünk fényt az éjszaka virágoskertjében.

20:30-21:00

A növények védekezése a sötétben

iskolásoknak

felnőtteknek

Az este titokzatos, sötét világa számos kihívást jelent a növények számára. A fény hiányában a növények anyagcseréje is megváltozik! Ugyanakkor éjjel számos kórokozó aktívvá válik, mely veszélyt jelenthet a növények életére. Hogyan tudnak mégis védekezni? Milyen stratégiákat fejlesztettek ki? Mi történik a növényekkel este a sötétben? Hasonló izgalmas kérdésekre keressük a választ az előadásban.

SZTE TTIK Fizikai Intézet

17:00-17:45

Fekete lyukak, neutroncsillagok és gravitációs hullámok – Animációkkal ellátott prezentációs előadás

iskolásoknak

felnőtteknek

Az általános relativitáselméletben jelentek meg először azok az objektumok, amelyeknek olyannyira erős a gravitációs mezőjük, hogy a téridőnek egy tartományából még a fény sem tud távozni. Ez a tartomány a fekete lyuk. A kettős rendszert alkotó fekete lyukak egymás körüli keringése folytán a téridőben jelentős görbületi torzulások lépnek fel, amelyek hullámszerűen tovaterjednek. Technikai eszközeink azonban csak nemrégiben tették lehetővé e gravitációs hullámok mérését. Továbbá kimutatható gravitációs hullámokat nemcsak fekete lyuk kettős rendszerek hozhatnak létre, hanem például neutroncsillagok alkotta kettősök is. Az előadás célja a kompakt kettős rendszerek fejlődésének, e forrásokból származó gravitációs hullámoknak és azok mérésének szemléletes bemutatása.

SZTE TTIK Fizikai Intézet

17:00-20:00

Áram a nanométeres méretskálán – Animációkkal ellátott prezentációs előadás

iskolásoknak

felnőtteknek

Az előadás során betekintést nyerünk abba, hogyan is változik meg az áramvezetés jellege, ha egyre kisebb vezetékeket tekintünk. Példák segítségével megbeszéljük, milyen meglepő jelenségek lépnek fel abban a tartományban, ahol az elektronok hullámtermészete határozza meg a viselkedést.

17:00-21:00

Csillagászat a XXI. században

iskolásoknak

felnőtteknek

Csillagászati stand, kérdezz-felelek csillagászokkal. Mit csinál manapság egy csillagász? Miért érdemes kutatónak lenni? Mivel járult hozzá a csillagászat a tudomány, a technológia és a kultúra fejlődéséhez?

18:00-18:45

Mik azok a szupernóvák?

iskolásoknak

felnőtteknek

A Napunknál jóval nagyobb tömegű, illetve kettős rendszerekben lévő csillagok életútjának végét jelentik az Univerzum legnagyobb energiájú eseményei közé tartozó ún. szupernóva-robbanások. A Szegedi Tudományegyetem asztrofizikusai - köztük az előadó - bő másfél évtizede vesznek részt nemzetközi szintű kutatásokban ebben a témában, munkájuk során a világ legmodernebb csillagászati eszközeit (köztük űrtávcsöveket is) használva. Az előadásból megtudhatjuk, hogyan zajlik a csillagok élete és pusztulása, miért mondhatjuk, hogy csillagporból születtünk, és megtudhatják azt is, hogyan dolgoznak napjainkban a csillagászok.

SZTE TTIK Fizikai Intézet

18:00-18:30

Dinamikus modellek és a káosz – előadás

iskolásoknak

felnőtteknek

Az előadás az alkalmazott matematika egy bizonyos területét kívánja bemutatni nem-matematikuss hallgatóság számára. Korábbi tanulmányaiból mindenki emlékszik a szöveges feladatokra, azok jó része is valamilyen egyenletre vezetett. Az előadás során dinamikus modelleket vizsgálunk, melyek időben zajló folyamatok, leírására szolgál. Néhány példát mutatunk dinamikus modellekre, populációdinamikára, fizikai modellekre, és a közgazdaságtan területéről. A képletekre, számolásokra természetesen nem térünk ki, helyettük az eredmények számítógépes megjelenítésének módszerét használjuk.

18:30-19:00

Muslincák látásának vizsgálata informatikusként – előadás

iskolásoknak felnőtteknek

Mozgás rekonstruálása muslincák fotoreceptoraiiban számítógépes tomográfia segítségével. Az ecetmuslinca a genetika, az élettan és az evolúcióbíológia klasszikus, máig leggyakoribb modellszervezete. Szemének, és azon belül is az összetett szemében található fotoreceptorok mozgásának és külső tényezőkre való reakcióinak vizsgálata több évtizedre nyúlik vissza. A neurológia területén ténykedő kutatók felfedezték, hogy a fotoreceptorok mozgásba jönnek a fény hatására. Egy új és fontos kérdés, hogy a fotoreceptorok végeznek-e axiális mozgást. Amennyiben igen, az azt jelentené, hogy a muslincák képesek fókuszálni és látásuk ez által sokkal jobb, mint azt eddig feltételeztük. Az előadásban egy kutatásról számolunk be, a fent elhangzott kérdésekre keressük a választ, valamint arra is fény derül, hogy a számítógépes tomográfia és -képfeldolgozás hogyan kapcsolódik ehhez a feladathoz.

19:00-19:30

Hibajavítás - automatikusan? – előadás

iskolásoknak felnőtteknek

Hogyan javíthat ki egy program egy hibás programot? Az automatikus programjavítás pontosan erre próbál megoldást kínálni azáltal, hogy a tesztelés során lokalizált hibákat emberi beavatkozás nélkül javítja ki. A legelső nagy hatást keltő automatikus programjavító eszköz a -Genprog- 2012-ben készült el C nyelvre, ezzel egy merőben újszerű tudományágat indítván útnak. Azóta számos más eszköz is publikálásra került, melyek egy része továbbra is C/C++ programok javítására specializálódott, míg mások Java-ra esetleg Python-ra. Ezek legtöbbje egy viszonylag egyszerű genetikai algoritmust használ a javítások elkészítéséhez. Az előadás során megismerkedhetünk a genetikai algoritmusok működésével általánosan, illetve bemutatásra kerül egy saját automatikus programjavító eszköz is, mely célzottan JavaScript hibák javítására készült.

SZTE TTIK Földrajzi és Földtudományi Intézet, Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék

17:00-18:00

Készítsd el a saját térképed!

iskolásoknak felnőtteknek

A program során a résztvevőknek bemutatjuk, hogy az internet segítségével hogyan tudnak gyorsan, egyszerűen érdekes társadalomföldrajzi térképeket készíteni, és miként lehet ezeket elemezni. Hol élnek a legtávolabbi az emberek? Melyek a leggazdagabb országok? Melyek Magyarország legkisebb települései? Milyen hatással volt a 2020. évi koronavírus (Covid-19) járvány a Föld és egyes térségeinek népességére és gazdaságára? Ezekre és hasonló kérdésekre keressük a válaszokat és tudományos magyarázatokat programunkon, térképek segítségével.

17:00-17:30

Az intelligens vidékfejlesztés és ami mögötte van

iskolásoknak felnőtteknek

Az előadás során körbejárjuk, mit is jelent a vidékiség napjainkban, hová tart a vidék, és milyen átalakulások állhatnak előtte. Elsősorban társadalomföldrajzi szempontból kívánom bemutatni most futó kutatási projektet, amely arra keresi a választ, hogy milyen fontos tényezői vannak a vidéki térségek "okosításának", és egyáltalán ez alatt mit lehet érteni. Miért is fontos a vidék okosításáról beszélni, mit jelent ez a területfejlesztési gyakorlatban? Arra is kitérünk, hogy Európai Unió szintén e téren milyen támogatási formák jöhetnek szóba, és hazánkban milyen fejlesztési elképzelések vannak az intelligens vidékfejlesztésről.

SZTE TTIK Földrajzi és Földtudományi Intézet, Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszék

17:00-17:40; 18:00-18:40

Föld a magasból 3D-ben

kisgyerekeknek iskolásoknak felnőtteknek

Az érdeklődők megismerkedhetnek a légi adatgyűjtés módszereivel: különböző hordozó platformokkal és kamerákkal. A légi felvételek feldolgozásának legfontosabb lépései és eredményei szintén bemutatásra kerülnek. A prezentáció virtuális körutazással zárul, melyhez segédeszközként egy ún. anaglif sztereo-szemüveget is felhasználunk: szűkebb környezetünkől kiindulva egyre távolabbi vidékeket látogatunk meg a légifelvételek és az ezekből készült 3D-s képek segítségével.

17:00-17:40; 18:00-18:40

Mikroműanyagok folyóinkban – kísérletes előadás

kisgyerekeknek

iskolásoknak

felnőtteknek

Mikroműanyagnak nevezzük az 5 mm-nél kisebb műanyag részecskéket, melyek legtöbbször az eldobott és a környezetbe kikerülő műanyag szemét aprózódása révén keletkeznek, és jelenleg már globális problémát okoznak. Az SZTE Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszékén elkezdett átfogó kutatások rávilágítanak, hogy a hazai folyók üledékében is jelentős mennyiségű mikroműanyag szennyeződések lehet. Az érdeklődők a kutatások menetéről és eredményeiről kapnak tájékoztatást, valamint mikroszkóp segítségével maguk is megfigyelhetik és megszámlálhatják, mennyi műanyag szennyező lehet 1 gramm üledékben.

17:00-17:40; 19:00-19:40

Kormeghatározás fénnel

kisgyerekeknek

iskolásoknak

felnőtteknek

Látogass el hozzánk a sötét laborba, és megmutatjuk, hogyan kapcsolódik össze kutatásainkban földtudomány, fizika és régészet. Rendhagyó online laborbemutató: egy előre felvett rövid videó megtekintését követően élő bejelentkezés a laboratóriumból, beszélgetés a kutatókkal, rövid kvíz.

18:00-18:40; 20:00-20:40

Szénatomokkal az idő nyomában

kisgyerekeknek

iskolásoknak

felnőtteknek

A radioaktív C-14 izotópon alapuló kormeghatározás az utóbbi évtizedekben forradalmasította mindazt amit múltunkról tudunk. Rendhagyó online laborbemutató: egy előre felvett rövid videó megtekintését követően élő bejelentkezés a laboratóriumból, beszélgetés a kutatókkal, rövid kvíz.

18:00-19:00

„A sánta dervis, és a haldokló tó nyomában...

Üzbegisztán 2019” – képekkel, videókkal

illusztrált virtuális utazás

kisgyerekeknek

iskolásoknak

felnőtteknek

Az előadásra ellátogatók az Aral-tó történetével és környezeti problémáival ismerkedhetnek meg kollégánk helyszíni tapasztalatai alapján. A „sánta dervis”, azaz Vámbéry Ármin nyomdokain járjuk be Földünk egyik legnagyobb környezeti válságterületét, az egykor 100 Balaton méretű, mára már tizedére apadt Aral-tó halott medrét, és a környező sivatagokat. Jártunk kikötőben, ahol a halászhajók már negyven éve rozsdásodnak, és amitől a tópart immár 150 kilométerre található. Mi okozta e hatalmas vízfelület eltűnését? Miért nevezhetjük Földünk egyik legnagyobb környezeti katasztrófa sújtotta területének e vidéket? Hogyan és miből élnek itt a helybéliek? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekre kaphatnak választ az előadás résztvevői.

08:00-23:00

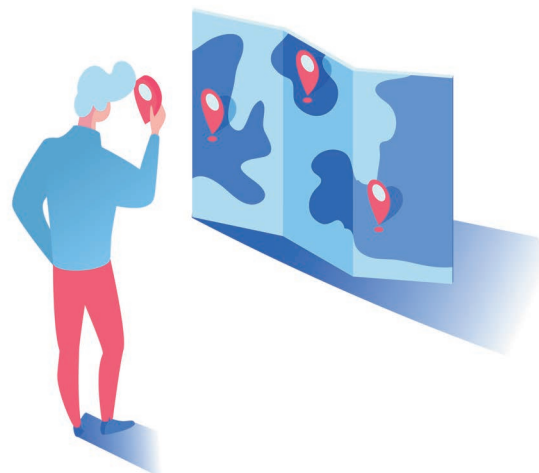
Találd meg a geológát!

kisgyerekeknek

iskolásoknak

felnőtteknek

Az érdeklődők izgalmas városi kincsvadászaton vehetnek részt mobiltelefonjuk segítségével.

Játssz velünk a Kutatók Éjszakáján!

Érdekel a tudomány? Szemfüles vagy?

Játsz velünk a Kutatók Éjszakáján!

Hasonlítsd össze a két képet, és az egyiken jelöld jól látható módon a különbségeket! Hat különbséget kell megkeresned!

Ha készen vagy, készíts fotót mobiltelefonoddal, és küldd be a megoldást a **rendezveny@szte.hu** e-mail címre! A helyes megfejtők között hat darab SZTE-s ajándéksomagot sorsolunk ki!

Beküldési határidő: 2020. december 1., kedd éjféli.

A játékhoz kapcsolódó adatkezelési tájékoztató
a www.u-szeged.hu/kutatokejszakaja weboldalon olvasható.

2020.11.27.

**Töltsd le az SZTE
Kutatók Éjszakája
ingyenes applikációt,
a szegedi egyetem
digitális programfüzetét,
és tervezd meg
programodat!**

